

OFFICIAL PRESS RELEASE

3 Fepueli 2017

Fakafaingofua'i 'e he Pangike Pule Fakafonua 'a Tonga 'a e ngaahi tu'utu'uni ki he Fetongi Pa'anga Muli

Na'e tali 'e he Poate 'o e kau Talekita e Pangikē Pulé Fakafonua 'a Tonga 'i he'enau fakataha 'i he 'aho 2 'o Fepueli, 2017 ke kamata hono ngaue'aki e ngaahi liliu ki he ngaahi tu'utu'uni ki he fetongi pa'anga muli ke fakafaingofua'i ange e fetongi pa'anga muli.

Na'e fakahā 'e he Kovana 'o e Pangikē Pule Fakafonua 'o Tonga, Sione Ngongo Kioa, na'e vakai 'a e Pangike Pule ki he tu'unga mā'olunga 'a e pa'anga talifaki 'a e Pule'anga 'i muli ('a ia 'oku fakafuofua 'e kei nofo pe 'i he tu'unga fakafiemalie 'i he kaha'u), pehe ki he tu'unga 'o e fokotu'utu'u ngāue fakapa'anga 'i he taimi ni ke faka'ai'ai e tupu faka'ekonomika, pea pehe foki ki he fiema'u ke toe fakalelei'i mo fakama'ala'ala ke toe mahino ange 'a e ngaahi tu'utu'uni, pea fakahoko ai 'a e liliu ni.

'E tokoni 'a e liliu ko eni ki hono fakafaingofua'i e ngaahi totongi pa'anga ki muli 'a e kakai mo e ngaahi pisinisi, 'o tokoni ai ki he ngaue 'a e ngaahi pisinisi, pea mo pou pou foki ki he tupu faka'ekonomika 'a e fonua. '

'Oku kau 'i he ngaahi liliu ko eni 'a e:

1. Fakakau 'o e ngaahi totongi pa'anga muli sino'i pa'anga tefito (capital payments) 'i he ngaahi totongi pa'anga muli kuo fakamafai'i 'a e ngaahi pangikē mo e ngaahi kautaha fetongi pa'anga muli ke nau fakahoko 'o a'u ki he T\$100,000. 'I he kuohili na'e 'omai kotoa e ngaahi totongi pa'anga muli ko eni ki he Pangike Pule ke ne fakangofua pea toki fakahoko 'e he ngaahi pangike mo e ngaahi kautaha fetongi pa'anga muli. 'Oku kau ki heni 'a e ngaahi totongi pa'anga muli ko e totongi nō, 'inivesi 'i muli, totongi 'o e tupu 'a e ngaahi kautaha ki he'enau kau 'inivesitua muli (dividend payments) mo e 'ave pa'anga ki muli 'a kinautolu 'oku nau hiki atu ki muli (migrants).
2. To'o 'a e fakangatangata ko e \$5,000 ki he mahina, ki he ngaahi totongi me'a'ofa ki muli. 'Oku 'ataa ki ha taha pe ke ne 'ave ha'ange totongi me'a'ofa ki muli 'i ha fa'ahinga taimi pē lolotonga 'o e ta'u 'o fakangatangata pe ki he \$50,000 ki he ta'u, ki he tokotaha totongi (remitter), pe ki he tokotaha 'oku fai ki ai 'a e totongi (recipient).
3. Faka'ata hono fakahoko ha fakafetongi pa'anga 'o a'u ki he \$5,000 ki ha totongi pa'anga muli 'e taha, 'o 'ikai toe fiema'u ki ai ha ngaahi tohi fakamo'oni.
4. 'Ikai toe fiema'u 'a e visa ki he totongi pa'anga muli fekau'aki mo e folau ki muli, totongi ako, totongi fakafaito'o, pea mo hono hū atu 'o e pa'anga pepa pe pa'anga maka ki muli.
5. 'Ikai ke toe fiema'u ha tohi fakamo'oni ki hono hū mai 'a e pa'anga mei muli ki he ngaahi totongi nō pe totongi vahe pa'anga muli 'o ha kau kauvaka muli.
6. Fakalahi 'akinautolu 'oku malava ke totongi ki ai 'a e ngaahi totongi ako mo e ngaahi totongi fakafaito'o 'o 'ikai fakangatangata pe ki he tokotaha ako pe ko e tokotaha 'oku 'ave fakafaito'o.

'E hokohoko atu pē 'a hono vakai'i 'e he Pangikē Pule 'a e Tohi Fakahinohino ki he fetongi pa'anga muli ke hoa mo e ngaahi fakalalaka fo'ou 'i he tafa'aki fakapa'anga, mo fakapapau'i pē ko e ngaahi totongi ki muli 'oku fakalao, pea ko e pa'anga kotoa pe 'oku 'ave ki muli 'oku fakatatau pē ki hono taumu'a totonu.

'E malava ke ma'u atu ha tatau 'o e Tohi Fakahinohino 'o e ngaahi tu'utu'uni ki he Fetongi Pa'anga Muli mei he peesi 'initaneti 'a e Pangikē Pule (www.reservebank.to) pe ko honau 'ofisi.

Ki he ngaahi fakamatala fakaikiiki kataki 'o fetu'utaki mai ki he:

Va'a Pule'i Fetongi Pa'anga Muli
Pangikē Pule Fakafonua 'o Tonga
Telefoni: (676) 24 057
Fax (676) 24201
Email : nrbt@reservebank.to